

Lærermangel – forskning og framskrivninger

Impact case forskning

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2025/21

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 8. mai 2025

ISBN 978-82-587-2009-3 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Impact cases blir brukt av mange forskningsinstitusjoner for å synliggjøre hvordan og på hvilken måte forskning får innvirkning på politikk, næringsliv, samfunnsliv, helse og miljø. SSB har som målsetting å levere forskning og analyser som skal være til nytte for forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet og allmenheten. For å synliggjøre hvordan og i hvilken grad SSB leverer på dette området, har vi tatt i bruk impact cases basert på aktiviteten i forskningsavdelingen.

Dette notatet beskriver hvordan LÆRERMOD-framskrivingene og forskning knyttet til tilbud og etterspørsel for lærere har blitt brukt av beslutningstaker og påvirket den offentlige debatten.

Statistisk sentralbyrå, 5. mai 2025.

Linda Nøstbakken

Innhold

Forord.....	3
1. Forskningen bak.....	5
2. Innflytelse i samfunnet	6
3. Kildehenvisninger som dokumenterer relevans og kvalitet.....	7

1. Forskingen bak

Modellen LÆRERMOD framskrivinger tilbud og etterspørsel for lærere. Den ble etablert i 1998, og Statistisk sentralbyrå har, med finansiering fra Kunnskapsdepartementet, ansvar for oppdatering og videreutvikling av modellen. Framskrivinger har blitt publisert omtrent hvert tredje år.

Modellen svarer på et viktig samfunns- og politikkspørsmål: Er dagens kandidatproduksjon av utdannede lærere (dvs. barnehagelærere, grunnskolelærere, lektorer, lærere med praktisk pedagogisk utdanning, faglærere og yrkesfaglærere) høy nok til å opprettholde dagens lærertettheter i barnehage, grunnskole og videregående skole gitt befolkningsutviklingen, pensjoneringen og ut av sektor-mobiliteten? Videre brukes framskrivingene til å vurdere behovet for politikktiltak for å øke (redusere) kandidatproduksjonen (ut av sektor-mobiliteten).

Tilbudet framskrives under forutsetningene om at opptaket av nye lærerstudenter og fullføringsgrader holder seg på samme nivå som i dag, og at pensjoneringsatferden videreføres (basert på alder, kjønn og type lærerutdanning). Etterspørselssiden tar utgangspunkt i SSBs beregnede befolkningsvekst for de spesifikke aldersgruppene knyttet til sektorene barnehage, grunnskole og videregående utdanning. Modellen – som tar hensyn til at ikke alle som starter en lærerutdanning fullfører samt at flere med fullført lærerutdanning ikke jobber som lærer – beregner kort sagt om lærermangelen vil øke eller reduseres i framtiden.

Den siste LÆRERMOD-framskrivingen fra 2023¹ viser at lærermangelen trolig ikke vil øke framover. Til tross for lavere kandidatproduksjon bidrar lavere fødselstall til at det blir færre barn i barnehager og elever i skolen framover, og dermed til at det blir enklere å opprettholde dagens standarder. Derimot er ikke dagens kandidatproduksjon av nye lærere stor nok til å eliminere dagens lærermangel på sikt² eller nå strategiske mål med høyere lærertetthet i barnehager³. Merk at lærermangel er et internasjonalt fenomen. Både Europa og USA mangler utdannede lærere.⁴

Som en del av LÆRERMOD-kontrakten inngår også forskning. Forskingen skal frembringe en bedre forståelse av læreratferd samt hvilke faktorer som påvirker tilbud og etterspørsel for lærere. Hvem blir lærer? Hvem fullfører studiene? Hvem forlater sektoren? Hvilke endringer i organiseringen av undervisningen og grupperingen av elever påvirker lærerbehovet? Hvor viktig er lønn? Har bemanningsnormer noen effekt? Hva påvirker arbeidsbelastningen og hva øker sykefravær? Hva er sammenhengen mellom lærerutdanning og lærerkvalitet?

Det er mange ulike synspunkter på hva som er gode tiltak mot lærermangelen (definert som ikke-utdannede lærere i lærerstillinger). Vår oppgave er å gi beslutningstøtte til forvaltning og regjering basert på empirisk forskning på norske data, og dermed bidra til forskningsbasert politikk. I dette notatet beskriver vi, i tillegg til framskrivingsrapportene, et konkret forskningsprosjekt. Dette prosjektet er en randomisert studie og omfatter kursing av lærere og smågruppeundervisning for lavt presterende elever i matematikk på 8. trinn i Oslo-skolen i perioden 2016–2019 (Gunnes mfl., 2025).⁵ Hensikten med intervensjonen var å øke gjennomstrømmingen til svakt presterende elever i videregående opplæring. Funnene viser at smågruppeundervisning i ungdomskolen har en positiv effekt på disse elevenes læring – et første steg mot å fullføre videregående opplæring. Derimot, hva angår tilbud og etterspørsel for lærere, kan smågruppeundervisning påvirke etterspørselen siden lærertettheten trolig må øke dersom gruppeundervisning utrulles i stor skala.

¹ <https://www.ssb.no/forskning/arbeidsmarked-og-skatt/tilbud-av-og-etterspørsel-etter-lærere>

² <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/ansatte-i-barnehage-og-skole>

³ https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kd/dokumenter/barnehager-mot-2030_strategi.pdf

⁴ Se oversikt over global lærermangel fra UNESCO: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000388832>.

⁵ <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/sjoe.12581>

2. Innflytelse i samfunnet

LÆRERMOD-framskrivingene og forskningen på læreratferd skal bidra til bedre dimensjonering av lærerutdanningene, redusere lærermangel og bidra til at sektoren når strategiske mål knyttet til lærertetthet og bemanningsnormer i barnehager og skoler.

LÆRERMOD-framskrivingene benyttes først og fremst av Kunnskapsdepartementet, som er ansvarlig for at det utdannes nok lærere i Norge. Framskrivingene er også et planleggingsverktøy for høyere utdanningsinstitusjoner som utdanner lærere, samt for sektoren selv, dvs. barnehager og skoler.

Del 3 i dette notatet viser omfanget av bruken av LÆRERMOD-rapportene og gjenspeiler at beslutningstakere benytter seg av framskrivingene knyttet til tilbud og etterspørsel for lærere og at det er en god forståelse i samfunnet hvordan disse skal benyttes og tolkes. For eksempel har de siste LÆRERMOD-rapportene hatt over 5000 sidehenvisninger og de er referert til i nesten 40 offentlige dokumenter.

Videre har forskningsartikkelen "Small- and large-group instruction and a didactic method in mathematics for low-performing adolescents: results from a randomized field experiment" fått mye omtale i den offentlige debatten. Grunnen er tilknyttingen til nivåinndeling i skolen som er et om diskutert og politisk betent tema. Systematisk nivåinndeling basert på elevenes prestasjoner (eller «ability tracking» som det omtales som i litteraturen) er ikke lovlig i norsk skole, men sporadisk nivåinndeling i smågrupper i enkelte fag over en kort periode er innenfor loven og kan være et viktig virkemiddel for at svake elever skal få tilpasset og tilrettelagt undervisning. Del 3 i dette notatet viser påvirkning denne forskningen har hatt så langt. I tillegg til referansene som inngår i del 3 har vi:

Skrevet kronikk:

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/Ep3x1a/nivaadeling-i-skolen-kan-gi-mer-laering>.

Blitt intervjuet av media:

<https://www.aftenposten.no/oslo/i/v53m0j/oslos-skolebyraad-frykter-a-og-b-lag-men-ny-forskning-i-oslo-skolen-viser-bedre-resultater-med-nivaadelt-undervisning>

Og kontaktet av stortingspolitikere:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/utredningsseksjonen/utredningsnotater/2022/notat-om-nivadeling-i-ungdomsskolen-2022223.pdf>

3. Kildehenvisninger som dokumenterer relevans og kvalitet

Referanselisten er todelt. Først dokumenteres relevans og kvalitet for LÆRERMOD-framskrivingene, deretter presenteres kildehenvisninger for det omtalte forskningsprosjektet.

Impact for LÆRERMOD-framskrivingene:

Referanser i offentlige dokumenter og nettsider

Dokument 8:115 S (2017–2018). *Representantforslag om lærermangel.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2017-2018/dok8-201718-115s>

Dokument 8:130 S (2018–2019). *Representantforslag om en bedre og mer effektiv lærerutdanning.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2018-2019/dok8-201819-130s/>

Dokument 8:85 S (2020–2021). *Representantforslag om et krafttak mot lærermangel i skolen.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2020-2021/dok8-202021-085s/>

Dokument 8:211 S (2022–2023). *Representantforslag 211 S (2022–2023) om ti grep for å rekruttere og beholde flere lærere og ansatte i skole og barnehage.*

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/representantforslag/2022-2023/dok8-202223-211s.pdf>

Dokument nr. 15:1753 (2010–2011). *Skriftlig spørsmål fra Trine Skei Grande (V) til forsknings- og høyere utdanningsministeren Innlevert: 29.06.2011. Besvart: 11.07.2011 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qnid=30885>

Dokument 15:8 (2022–2023). *Spørsmål 1053: Skriftlig spørsmål fra Kari-Anne Jønnes (H) til kunnskapsministeren. Besvart: 25.01.2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna.*

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2022-2023/dok15-8-2022-2023.pdf>

Innst. 243 S (2017–2018). *Innstilling til Stortinget fra utdannings- og forskningskomiteen om lærermangel. Dokument 8:115 S (2017–2018). Vedlegg - Brev fra Kunnskapsdepartementet v/statsråd Jan Tore Sanner til utdannings- og forskningskomiteen 22.02.2018.*

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2017-2018/inns-201718-243s.pdf>

Innst. 404 S (2018–2019). *Vedlegg - Brev fra Kunnskapsdepartementet v/statsråd Iselin Nybø til Stortinget, datert 7. mai 2019.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2018-2019/inns-201819-404s/?m=4>

Innst. 307 S (2020–2021). *Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag om reetablering av høyere utdanning på Nesna.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2020-2021/inns-202021-307s>

Jønnes, Kari-Anne (H). (2024, 21. mai). *Spørretimespørsmål til kunnskapsministeren om hva statsråden vil gjøre for å nå regjeringens egen målsetting om at 60 pst. av ansatte i barnehager være barnehagelærere. Besvart 29.05.2024 på vegne av Kunnskapsministeren av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel.*

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Sporretimesporsmal/et-sporretimesporsmal/?qnid=94129>

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Lærerutdanning 2025: Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-larerutdanningene/id2555622/>

Kunnskapsdepartementet. (2021, 15. mars). *Kan bli overskudd av lærere frem mot 2040* [Pressemelding]. <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/kd/pressemeldinger/2021/nye-framskrivninger-larermod/id2838568/>

Kunnskapsdepartementet. (2023). *Flere lærere i barnehage og skole: Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030*. regjeringen.no. https://www.regjeringen.no/contentassets/8128968a5e434438bf01f9ca0eced5cf/no/pdfs/f-4489-b_strategi-for-laererrekruttering.pdf

Kunnskapsdepartementet. (2024). *Et jevnere utdanningsløp: Barnehage og skole/SFO som innsats mot ulikhet blant barn* [Rapport]. <https://www.regjeringen.no/contentassets/52d541c8fff94f3b84740a0e260c4597/no/pdfs/et-jevnere-utdanningslop.pdf>

Meld. St. 18 (2012–2013). *Lange linjer – kunnskap gir muligheter*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-18-20122013/id716040/>

Meld. St. 20 (2012–2013). *På rett vei: Kvalitet og mangfold i fellesskolen*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-20-20122013/id717308/>

Meld. St. 7 (2014–2015). *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015–2024*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Meld-St-7-20142015/id2005541/>

Meld. St. 19 (2015–2016). *Tid for lek og læring: Bedre innhold i barnehagen*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-20152016/id2479078/>

Meld. St. 21 (2020–2021). *Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-21-20202021/id2840771/>

Meld. St. 14 (2022–2023). *Utsyn over kompetansebehovet i Norge*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20222023/id2967608/>

Meld. St. 19 (2023–2024). *Profesjonsnære utdanningar over heile landet*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-20232024/id3032273/>

NOU 2016: 1. (2016). *Arbeidstidsutvalget: Regulering av arbeidstid – vern og fleksibilitet*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-1/id2467468/?ch=1>

NOU 2018: 2. (2018). *Fremtidige kompetansebehov I: Kunnskapsgrunnlaget*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2018-2/id2588070/>

NOU 2019: 2. (2019). *Fremtidige kompetansebehov II: Utfordringer for kompetansepolitikken*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-2/id2627309/>

NOU 2020: 2. (2020). *Fremtidige kompetansebehov III: Læring og kompetanse i alle ledd*. Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/053481d65fb845be9a2b1674c35d6d14/no/pdfs/nou202020200002000dddpdfs.pdf>

Prop. 1 S (2017–2018). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-kd-20172018/id2574778/>

Prop. 1 S (2018–2019). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20182019/id2613484/>

Prop. 1 S (2019–2020). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20192020/id2671152/>

Prop. 1 S (2020–2021). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20202021/id2768541/>

Prop. 1 S (2022–2023). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20222023/id2930667/>

Prop. 1 S (2023–2024). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20232024/id2997598/>

Prop. 1 S (2024–2025). Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20242025/id3056542/>

St.meld. nr. 36 (1998–99). *Om prinsipper for dimensjonering av høgre utdanning*. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-36-1998-99-/id192383/>

St.meld. nr. 12 (1999–2000). ... og yrke skal båten bera ...: *Handlingsplan for rekruttering til læreryrket*. Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-12-1999-2000-/id431667/>

St.meld. nr. 16 (2001–2002). *Kvalitetsreformen Om ny lærerutdanning: Mangfoldig – krevende – relevant*. Utdannings- og forskningsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-16-2001-2002-/id195517/>

St.meld. nr. 11 (2008–2009). *Læreren: Rollen og utdanningen*. Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-11-2008-2009-/id544920/>

Bøker og bokkapittel

Ekspertgruppa om lærerrollen. (2016). *Om lærerrollen - et kunnskapsgrunnlag*. Fagbokforlaget.

<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/3010/Om%20lærerrollen.pdf?sequence=6&isAllowed=y>

Elstad, E., Christophersen, K-A. A. & Turmo. A. (2023). Nordic student teachers' evaluation of educational theory, subject didactics, practice training, time on task and turnover intentions. I E. Elstad (Red.), *Teacher education in the Nordic region: challenges and opportunities* (s. 287-319). Springer. <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-26051-3>

Emstad, A. B. (2018). Applying teaching practicum experiences to challenging situations: a study on newly qualified teachers. I M. Cakmak & M. Gunduz (Red.), *Dimensions and emerging themes in teaching practicum* (s. 85-98). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351209885>

Gabrielsen, E. & Schwippert, K. (2017). By og land; hand i hand? I hvilken grad reflekterer de norske PIRLS-resultatene enhetsskoleprinsippet på kommunenivå? I E. Gabrielsen (Red.), *Klar framgang! Leseferdighet på 4. og 5. trinn i et femtenårsperspektiv* (s. 222-232). Universitetsforlaget.
<https://doi.org/doi:10.18261/9788215030258-2017-13>

Kaarstein, H., Nilsen, T. & Blömeke, S. (2016). Lærerkompetanse. I: O. K. Bergem, H. Kaarstein, & T. Nilsen (Red.), *Vi kan lykkes i realfag: Resultater og analyser fra TIMSS 2015*. (s. 97-119). Universitetsforlaget. <https://doi.org/doi:10.18261/97882150279999-2016-07>

Rogstad, J., Bjørnset, M., Drange, N., Gjefsen, H. & Takvam Kindt, M. (2021). *Fraværsgrensen i videregående skole: Perspektiver, konsekvenser og erfaringer* (p. 147). Cappelen Damm Akademisk/NOASP (Nordic Open Access Scholarly Publishing).
<https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/50494>

Skagen, K. & Elstad, E. (2023). Teacher Education in Norway. I: E. Elstad (Red.), *Teacher education in the Nordic region: challenges and opportunities* (s. 175-193). Springer.
<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-26051-3>

Smeplass, E. (2022). Nyutdannede yrkesfaglærere: Hvordan vurderer de studiet sammenlignet med andre lærerstudenter? I: B. K. S. Utvær, E. B. Morud, K. Hansen, K. Firing, & K. L. Rokkones (Red.), *Å bygge broer: samarbeid på tvers i yrkesfag* (s. 90-105). Universitetsforlaget.

Rapporter og skriftserier

Arbeidstilsynet. (2022). *Utsikt* (1. årgang).

<https://www.arbeidstilsynet.no/contentassets/7ec576afb75a45b69f8a74705ebe9c18/vedlegg-4--utsikt.pdf>

Arbeidstilsynet. (2024). *Utsikt: utviklingstrekk og sentrale drivere som vil forme fremtidens arbeidsliv* (2. årgang). <https://www.arbeidstilsynet.no/globalassets/rapportar/utsikt/utsikt-utgave-2.pdf>

Bjertnæs, G.H.M. et al. (2023). *Utfordringer for lønnsdannelsen og norsk økonomi: Utredning for Frontfagsmodellutvalget* (Rapporter 2023/47). Statistisk sentralbyrå.
<https://hdl.handle.net/11250/3190210>

Drange, N., Gjefsen, H., Kindt, M. T. & Rogstad, J. (2020). *Suksess og besvær: Evaluering av fraværsgrensen i videregående skole 2016-2019. Sluttrapport* (Fafo-rapport 2020:09).
<https://kudos.dfo.no/documents/3657/files/3533.pdf>

Edelmann, F. S. & Sæternes, S. B. (2022). *Nyutdannede sykepleiere og grunnskolelærere i arbeidsmarkedet: Hvor starter de å jobbe, og hvor lenge blir de i yrket sitt?* (Rapporter 2022/55). Statistisk sentralbyrå. <https://hdl.handle.net/11250/3040537>

Fiva, T., Lund, A. & Simonsen, B. (2016). *OECD TALIS Initial Teacher Ppreparation Study: Country Background Report Norway*. Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/0f4d861825c840cd88958023a844ed3b/final-121016-new-summary-cbr-norway1108292.pdf>

Hilsen, A. I. & Tønder, A. H. (2013). «Saman om» kompetanse og rekruttering – en kunnskapsstatus. *Notat for programmet «Saman om ein betre kommune»* (Fafo-notat 2013:03). Fafo.
<https://fafo.no/images/pub/2013/10169.pdf>

HK-dir. (2023). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2023* (Rapport nr. 2/2023). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://hkdir.no/rapportar/tilstandsrapport-for-hoeyere-utdanning-2023>

HK-dir. (2024). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2024* (Rapport nr. 06/2024). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2024>

HK-dir. (2024). *Får skolene den fagkompetansen de trenger? En kartlegging av de skolerettede lærerutdanningene* (Rapport nr. 13/2024). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://kudos.dfo.no/documents/279322/files/43865.pdf>

Iversen, J. M. V., Haraldsvik, M. & Nyhus, O. H. (2024). *Hvem er lærerne uten lærerutdanning?* (SØF-Rapport nr. 03/2024). Senter for økonomisk forskning, NTNU. <https://samforsk.no/uploads/files/NTNU-Samf-SOFrapport-Lererne-uten-lererutdanning.pdf>

Iversen, J. M. V., Krehic, L. & Haraldsvik, M. (2023). *Rekruttering av lærere ved norske skoler* (SØF-rapport nr. 04/2023). Senter for økonomisk forskning, NTNU. <https://samforsk.no/uploads/files/SOF-Rapport-4-23.pdf>

Kirkebirkeland, M. (2022). *En gjennomgang av Ap- og Sp-regjeringens utdanningspolitikk: Om lærerne* (Civita-notat nr. 8/2022). Civita. https://civita.no/content/uploads/2022/02/Notat_8_2022_En-gjennomgang-av-Ap-og-Sp-regjeringens-utdanningspolitikk_Om-laererne.pdf

Kleppe, R. & Bjørnstad, E. (2019). *Økt barnehagelærertetthet og hverdagskvalitet i barnehagen* (Skriftserie 2019 nr. 7). OsloMet – storbyuniversitetet. <https://skriftserien.oslomet.no/index.php/skriftserien/article/view/642>

Munthe, E. & See, B. H. (2022). *Å rekruttere og beholde lærere i barnehage og skole – et kunnskapsgrunnlag*. Kunnskapssenter for utdanning, Universitetet i Stavanger. <https://www.uis.no/sites/default/files/2022-08/L%C3%A6rerrekruttering%2013614200%20Rapport%20juli-22.pdf>

NLS - Nordiska Lärarorganisationers Samråd. (2023). *Teacher shortage in the Nordic countries: comparing the current situation*. <https://nls.info/component/edocman/4407-teacher-shortage-in-the-nordic-countries/viewdocument/4407?Itemid=0>

OECD. (2019). *A Flying Start: Improving Initial Teacher Preparation Systems*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/cf74e549-en>

Public Policy and Management Institute (PPMI). (2017). *Preparing teachers for diversity: the role of initial teacher education: final report to DG education, youth, sport and culture of the European Commission*. European Commission. https://emn.ie/files/p_20170608124500PreparingTeachersforDiversity.pdf

Røsdal, T., Næss, T., Capasso, M. & Solberg, E. (2018). *Videreutvikling av Campus Kristiansund: En kartlegging* (Rapport 2018 :17). NIFU. <http://hdl.handle.net/11250/2565552>

Schjøtt-Pedersen, K. E., Wifstad, K., Vikøren, S. & Grünfeld, L. A. (2021). *Veier til bærekraftig verdiskaping og velferd* (Menon-publikasjon nr. 28/2021). Menon Economics. <https://menon.no/prosjekter/veier-baerekraftig-verdiskaping-velferd-2?modal=download&id=2959>

Solberg, E., & Wendt, K. (Red.). (2020). *Det norske forsknings-og innovasjonssystemet: Statistikk og indikatorer 2020*. (Indikatorrapporten 2020). Norges forskningsråd, NUIP, SSB.
<https://hdl.handle.net/11250/2722581>

Steffensen, K. & Dystland, K. (2024). *Kompetanse blant ansatte i laget rundt grunnskoleeleven. Kartlegging av ansatte i arbeid rettet mot elevene og deres kompetanse. 4. kvartal 2022* (Rapporter 2024/31). Statistisk sentralbyrå. <https://hdl.handle.net/11250/3155315>

Telemarksforskning & Oslo Economics. (2025). *Grunnlagsarbeid til skolebruksplan Senja kommune*.
<https://www.senja.kommune.no/f/p-1/i117939abc-985c-4338-b8b4-5d7df86280b8/120325-sluttrapport-grunnlagsarbeid-fra-telemarksforskning-for-skolebruksplan-2025-2040.pdf>

Thorstensen, A., Baksås, T.E. & Ekman, M. (2023). *Analyse av kvalitet, overordnet struktur og bærekraft i Notodden skolen* (TF-notat nr. 2/2023). Telemarksforskning.
<https://aimblob.blob.core.windows.net/aimfiles/8ecf56e9-02ff-437e-b4df-09a8895db1db.pdf>

Utdanningsdirektoratet. (2016). *Tall og analyse av barnehager og grunnsopplæringen i Norge* (Utdanningsspeilet 2016). https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/forskningsrapporter/utdanningsspeilet_2016.pdf

Vigtel, T. C. (2024). *Framskriving av tilbud av og etterspørsel etter utdanning mot 2050* (Rapporter 2024/48). Statistisk sentralbyrå. <https://hdl.handle.net/11250/3170979>

Artikler

Bjørvatn, K., Huse, I-M. & Nilsen, E. O. (2018). Er matematikk viktig for å lykkes i lærerstudiet? *Samfunnsøkonomen*, 32(4), 43–50.
<https://samfunnsokonomene.no/app/uploads/2019/04/Samfunns%C3%B8konomen-nr-4-2018.pdf#page=43>

Borgen, N. T., Kirkebøen, L. J., Kotsadam, A. & Raaum, O. (2025). Do Funds for More Teachers Improve Student Outcomes? *Journal of Human Resources*, 60(2), Artikkel 0523-12892R2.
<https://doi.org/10.3368/jhr.0523-12892R2>

Dapi, B., Gjefsen, H. M. & Stølen, N. M. (2020). Kjønnssdeling og kompetansebehov i framtidens arbeidsliv. *Søkelys på arbeidslivet*, 37(4), 267–284. <https://doi.org/10.18261/issn.1504.7989-2020-04-04>

Falch, T. & Strøm, B. (2025). Lærermangel og lærerutdanning de siste 50 år og prediksjoner fram mot 2035. *Søkelys på arbeidslivet*, 42(1), 1–18. <https://doi.org/10.18261/spa.42.1.4>

Helland, H. & Hovdhaugen, E. (2021). Degree completion in short professional courses: does family background matter? *Journal of Further and Higher Education*, 46(5), 680–694.
<https://doi.org/10.1080/0309877X.2021.1998394>

Høgheim, S. & Federici, R. A. (2020). Interest in teacher education: exploring the relation between student teacher interest and ambitions in teacher education. *European Journal of Teacher Education*, 45(5), 581–599. <https://doi.org/10.1080/02619768.2020.1860006>

Madsen, A. Å. (2019). Long-term Sickness Absence Among Professionals: Investigating Gender, Socioeconomic Position and Care Work. *Nordic Journal of Working Life Studies*, 8(4), 45–69.
<https://doi.org/10.18291/njwls.v8i4.111928>

Meling, Å. (2023). Explaining the relative decline in teacher salaries. *European Journal of Education Studies*, 10(4), 1–18. <https://oapub.org/edu/index.php/ejes/article/view/4731/7366>

Skauge, T., Ødegaard, E. E. & Kvitastein, O. (2023). Barnehagelærere med ny identitet - Ikke lenger profesjonsnomader? *Tidsskrift i Professionsstudier*, 19(36), 130–141. <https://hdl.handle.net/11250/3115289>

Smeplass, E., Schmees, J. K. & Leiulfsrud, H. (2023). Global blueprints, national problem constructions and local contradictions in Norwegian teacher training. *Cogent Education*, 10(2). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2256205>

Zirkle, C., Smeplass, E. & Leraand, A. (2024). VET Teacher Training: A Comparison of University Programs in the U.S. and Norway. *International Journal of Vocational Education Studies*, 1(2), 11–34. <https://doi.org/10.14361/ijves-2024-010202>

Medieomtale

Aagaard, J. B. (2021, 10. mai). Regjeringen villeder. *Romerikes Blad* (også publisert i Budstikka). <https://www.rb.no/regjeringen-villeder-om-larermangelen/o/5-43-1560746>

Aagaard, J. B. (2022, 10. mars). Det gjelder å følge med i timen! *Romerikes Blad* (samme artikkel, med små variasjoner, er også publisert i Sarpsborg Arbeiderblad og Budstikka). <https://www.rb.no/det-gjelder-a-folge-med-i-timen/o/5-43-1751317>

Almendingen, B. (2021, 16. mars). Regjeringen: Nær 70.000 for mange lærere i 2040. *Kommunal Rapport*. <https://www.kommunal-rapport.no/grunnskole/regjeringen-naer-70000-for-mange-laerere-i-2040/234785>

Andersen, E. R. (2021, 24. mars). Utdanningene du bør velge bort. VG. <https://www.vg.no/forbruker/i/47Kp9a/4-eksperter-utdanningene-du-boer-velge-bort>

Ertesvåg, F. (2015, 6. oktober). Lager færre barn – trenger færre lærere. VG. <https://www.vg.no/nyheter/i/8gwOw/lager-faerre-barn-trenger-faerre-laerere>

Ertesvåg, F. (2017, 28. april). Staten har brukt 43 millioner på å lokke til læreryrket: søkertallene faller! VG. <http://redir.opoint.com/?key=oWdzYdaRrNO8lRjPYiAB>

Fagerås, M. (2021, 19. april). Alle barn fortjener en kvalifisert lærer. *Dagbladet*. <https://www.dagbladet.no/meninger/alle-barn-fortjener-en-kvalifisert-laerer/73650506>

Fosli-Bergum, K., Espnes, E., Sommerbakk, B. O., Bjørnsen, S., Rydeng, E., Morfjord, B. O. & Leiråmo, G. E. (2024, 18. mars). Rekruttering av lærere i Målselv kommune. *Folkebladet, Debatt*. <http://redir.opoint.com/?key=PKYdaAkaubXafx5bLpkz>

Fosli-Bergum, K., Espnes, E., Frihetsli, M., Fjeldet, N., Leiråmo, G. E., Lyngstad, S. V., Prestbakmo, A., & Rylander, C. (2024, 15. oktober). Barnas beste i skolestruktursaken. *Folkebladet, Debatt*. <https://www.folkebladet.no/meninger/i/0V307G/barnas-beste-i-skolestruktursaken>

Fyen, S. (2021, 28. mai). Streikesjefen: – Regjeringen skjønner virkeligheten. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/politikk/2021/05/28/streikesjefen-regjeringen-skjonner-virkeligheten/>

Handal, S. (2021, 1. juni). Barn trenger lærere med lærerutdanning. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/debatt/2021/06/01/barn-trenger-laerere-med-laererutdanning/>

Handal, S. (2021, 8. oktober). Aftenposten tar feil – igjen. *Aftenposten*.

<http://redir.opoint.com/?key=ZUurD0LvSw0XZoTfXPnF>

Handal, S. (2022, 9. mars). Werner har ikke monopol på sannhet. *Dagsavisen*.

<http://redir.opoint.com/?key=OJAbexj3TWkP0woahn9I>

Haug, B. H. (2025, 24. mars). Må vi virkelig legge ned fem skoler på Kvaløya? *ND Nornorsk debatt*.

<https://www.nordnorskdebatt.no/ma-vi-virkelig-legge-ned-fem-skoler-pa-kvaloya/o/5-124-356783>

Hegnar, T. (2021, 31. mai). Jeg spiser ikke hatten. *Finansavisen*.

https://www.finansavisen.no/leder/2021/05/31/7681672/jeg-spiser-ikke-hatten?zephro_sso_ott=UbFCVY

Holterman, S. (2019). Kortreist lærer. *Utdanning*, 3/2019, s. 10-17.

<https://www.utdanningsnytt.no/files/2019/06/27/Utdanning%203%202019.pdf>

Høeg, E. (2016, 19. august). Firer ikke på kravet (intervju med kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen). *Morgenbladet*. <http://redir.opoint.com/?key=aL38nCtknhCNHqkRZSVy>

Karlsen, A. (2021, 29. april). Kunnskapsministeren må slutte å leke med tall. *Avisa Nordland* (senere også publisert i Utdanningsnytt, Brønnøysund Avis, Vesterålen online og Helgelands Blad).

<https://www.an.no/kunnskapsministeren-ma-slutte-a-leke-med-tall/o/5-4-1403608>

Kickstat, C. (2020, 4. januar). Jeg var lei av å kjempe for hver krone. *Haugesund Avis*. <https://www.h-avis.no/jeg-var-lei-av-a-kjempe-for-hver-krone/f/5-62-920956>

Jordell, K. Ø. (2020). Lærermangelen: Vil statsråden gjøre noe i år, eller bare la humla suse? *Utdanning*, 6/2020, s. 30-31. <https://www.utdanningsnytt.no/files/2020/07/08/Utdanning0620.pdf>

Langejan, C. (2022, 2. september). Om interessen for å bli grunnskolelærer. *Avisa Nordland*.

<http://redir.opoint.com/?key=y1AWwCHq32mBMqffDPmI>

Melgalsvis, Ø. (2020, 26. juni). Lærerne i Ringsaker er gode nok. *Hamar Arbeiderblad*. <https://www.h-a.no/larerne-i-ringsaker-er-gode-nok/o/5-139-1083108>

Nordnes, R. K. (2021, 26. april). Respektløst hån fra Melby og Asheim. *Helgelands Blad*.

<https://www.hblad.no/2021/meninger/leserbrev/respektlost-han-fra-melby-og-asheim/>

NTB. (2015. 8. oktober). Lærermangelen mindre enn antatt. *Kommunal Rapport* – og en rekke aviser.

<http://redir.opoint.com/?key=UVXHBBKGaLmF3LovKI2q>

NTB. (2021, 15. mars). SSB-rapport: Kan bli overskudd av lærere fram mot 2040. *Aftenposten* – og en rekke andre aviser og nettsteder. <https://www.aftenposten.no/norge/i/mBKed4/siste-nytt-fra-norge-og-utlandet?pinnedEntry=26391>

NTB. (2023, 15. mars). SSB tror det blir flere lærere i klassene i 2040 – men ikke nok barnehagelærere. *Sandefjords Blad*. <https://www.sb.no/ssb-tror-det-blir-flere-larere-i-klassene-i-2040-men-ikke-nok-barnehagelarere/s/5-73-1647446>

Nørbech, H. H. (2021, 7. september). Vi trenger flere lærerutdannede lærere. *Tidens Krav*.

<https://www.tk.no/vi-trenger-flere-larerutdannede-larere/o/5-51-1035227>

Nørbech, H. H. (2021, 11. september). Framtidens lærerbehov! *Romsdals Budstikke* (også publisert i Tidens Krav). <http://redir.opoint.com/?key=P2HeXwhbBJnkr0zBJ0VF>

Nørbech, H. H. (2022, 10. mars). Lærerne trikser aldri med tall. *Tidens krav, Meninger*.
<https://www.tk.no/larerne-trikser-aldri-med-tall/o/5-51-1113280>

Prestegård, S. (2017, 25. november). Frykter flere ufaglærte. *Dagsavisen*.
<https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2017/11/24/frykter-flere-ufaglaerte/>

Skyvulstad, T. (2021, 28. mai). Rekrutteringsbehov i barnehage og skole. *Utdanning*, 7/2021, s. 46.
<https://www.utdanningsnytt.no/files/2021/06/16/Utdanning0721.pdf>

Stavanger Aftenblad. (2023, 25. april). Vi trenger flere lærere. *Stavanger Aftenblad, Leder*.
<http://redir.opoint.com/?key=g2tQse6E1vnBdQ1UpTsz>

Tednes-Aaserød, G. R. (2022, 10. mars). Det gjelder å følge med i timen, Kjell Werner! *Dagsavisen, Debatt* (også publisert i Rogaland avis). <https://www.dagsavisen.no/rogaland/debatt/2022/03/10/det-gjelder-a-folge-med-i-timen-kjell-werner/>

Nettsider

Bergundhaugen, A. (2023, 1. februar). Mangler 20.000 barnehagelærer-årsverk for å nå regjeringens nye mål. Barnehage.no. <https://www.barnehage.no/barnehagelaerer-pedagogtetthet-tonje-brenna/mangler-20000-barnehagelaerer-arsverk-for-a-na-regjeringens-nye-mal/241341>

Bjarnø, V. (2021, 23. april). Bekymra over dårlige søkertall: Lærerutdanningenes nedadgående søkertall må snus. Viktigheten av å være lærer må fram. Khrono. <https://www.khrono.no/bekymra-over-darlige-sokertall/573459>

Falch, T. (2021, 4. august). Hvorfor lærerutdanningen er eneste studium med lavere interesse. Khrono. <https://www.khrono.no/hvorfor-laererutdanningen-er-eneste-studium-med-lavere-interesse/587356>

Handal, S. (2022, 9. mars). Lærerne trikser ikke med tall. Kjell Werner har ikke monopol på solidaritet. Fri Fagbevegelse. <https://frifagbevegelse.no/debatt/larerne-trikser-ikke-med-tall-kjell-werner-har-ikke-monopol-pa-solidaritet-6.490.859293.89381af2b7>

Helland, H., With, M. L., Mausestagen, S., & Alecu, A. I. (2016). Lærernes status. *Bedre skole*, 2/2016. <https://utdanningsforskning.no/artikler/2016/larernes-status/>

Helle, I. (2021, 15. mars). Kan bli overskudd av lærere frem mot 2040. Venstre.no. <https://www.venstre.no/artikkel/2021/03/15/kan-bli-overskudd-av-laerere-frem-mot-2040/>

Holterman, S. (2019, 15. februar). Grunnskolelærere blir mangelvare. Utdanningsnytt. <https://www.utdanningsnytt.no/fagartikkel-laerermangel-laerertetthet/grunnskolelaerere-blir-mangelvare/169499>

Høyres redaksjon. (2021, 15. mars). Framskrivninger viser at det vil være nok lærere i fremtiden. Høyre.no. <https://hoyre.no/2021/03/15/framskrivninger-viser-at-det-vil-vaere-nok-laerere-i-fremtiden/>

Jelstad, J. (2023, 15. mars). Læreroverskudd kan gjøre at ukvalifiserte lærere forsvinner ut av skolen. Utdanningsnytt.no. <https://www.utdanningsnytt.no/barnehage-barnehagelaerer-laerer/laerereoverskudd-kan-gjore-at-ukvalifiserte-laerere-forsvinner-ut-av-skolen/352925>

Johansen, Ø. (2018, 1. november). SSB venter stort "overskudd" av barnehagelærere: - Gir oss gode muligheter til å styrke pedagogtettheten. Barnehage.no. <https://www.barnehage.no/forskning->

[kunnskapsdepartementet-pedagognorm/ssb-venter-stort-overskudd-av-barnehagelærere---gir-oss-gode-muligheter-til-a-styrke-pedagogtettheten/130401](https://kunnskapsdepartementet.no/pedagognorm/ssb-venter-stort-overskudd-av-barnehagelærere---gir-oss-gode-muligheter-til-a-styrke-pedagogtettheten/130401)

Jordell, K. Ø. (2020, 25. februar). *Lærermangelen neste år – spørsmålet Trine Skei Grande aldri fikk*. Utdanningsnytt. <https://www.utoanningsnytt.no/firerkrav-karl-oyvind-jordell-laerermangel/laerermangelen-neste-ar--sporsmalet-trine-skei-grande-aldri-fikk/232132>

Jordell, K. Ø. (2020, 17. mars). *Ny statsråd, gamle spørsmål*. Khrono. <https://www.khrono.no/ny-statsrad-gamle-sporsmal/470802>

Jordell, K. Ø. (2021, 24. april). *Mot SSBs og departementets tvilsomme tall har lærerutdannere lite å stille opp med i rekrutteringen*. Khrono. <https://www.khrono.no/mot-ssbs-og-departementets-tvilsomme-tall-har-laererutdannere-lite-a-stille-opp-med-i-rekrutteringen/574011>

Jordell, K. Ø. (2021, 26. april). *Lærerutdanning: Foreslår frivillig master, fjerning av firerkrav og økt lønn til lærere i distriktene*. Khrono. <https://www.forskerforum.no/laererutdanning-foreslar-frivillig-master-fjerning-av-firerkrav-og-okt-lonn-til-laerere-i-distriktene/>

Jordell, K. Ø. (2021, 27. april). *Tvilsomme framskrivinger fra SSB gjør rekrutteringen til læreryrket vanskelig*. Utdanningsnytt. <https://www.utoanningsnytt.no/karl-oyvind-jordell-laererutdanning-sokertall/tvilsomme-framskrivninger-fra-ssb-gjor-rekrutteringen-til-laereryrket-vanskelig/283032>

Jordell, K. Ø. (2021, 28. juli). *Lærernedgang skyldes SSBs fremskriving fra helvete*. Khrono. <https://www.khrono.no/laerernedgang-skyldes-ssbs-fremskrivning-fra-helvete/593057>

Jordell, K. Ø. (2021, 2. august). *SSB har sikkert rett i at vi på papiret kan få et overskudd av lærere fram mot 2040. Men det er på papiret*. Forskerforum. <https://www.forskerforum.no/ssb-har-sikkert-rett-i-at-vi-pa-papiret-kan-fa-et-overskudd-av-laerere-fram-mot-2040-men-det-er-pa-papiret/>

Jordell, K. Ø. (2021, 9. august). *Den nye helvetes-debatten, ikke om det hinsidige, men om lærertetthet*. Forskerforum (publisert også på Khrono). <https://www.forskerforum.no/den-nye-helvetes-debatten-ikke-om-det-hinsidige-men-om-laerertetthet/>

Korsmo, E. K. (2023, 16. mars). *Handal: – Mulig å løse lærermangelen hvis det satses*. Utdanningsforbundet.no. <https://www.utoanningsforbundet.no/nyheter/2023/handal--mulig-a-lose-larermangelen-hvis-det-satses/>

KS. (2023, 17. mars). *SSB framskriver økt lærertetthet fram mot 2040*. Kommunenes Sentralforbund. <https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/grunnskole-og-sfo/ssb-framskriver-okt-larertetthet-fram-mot-2040/>

Løkås, M. T. (2021, 16. mars). *Spår 20 000 for mange barnehagelærere i 2040*. Barnehage.no. <https://www.barnehage.no/befolkningsvekst/spar-20-000-for-mange-barnehagelærere-i-2040/217949>

Nordnes, R. (2021, 26. april). *Predestinasjonslære fra Melby og Asheim?* Khrono (også publisert i Helgelands Blad). <https://www.khrono.no/predestinasjonslaere-fra-melby-og-asheim/574657>

Profesjonsetisk nettverk. (2023, 24. april). *Lærermangel: Finnes det kraftfulle mottiltak?* Profesjon.no. <https://profesjon.no/laerermangel-finnes-det-kraftfulle-mottiltak/>

Ravnanger, A. G. (2021, 24. oktober). *Vend i tide – la firerkravet bestå!* Universitas. <https://www.universitas.no/leserbrev-laererutdanningen/vend-i-tide-la-firerkravet-besta/118977>

Ruud, M. (2015, 6 oktober). *SSB: Tallene om lærerbehovet må tolkes med forsiktighet*. Utdanningsnytt. <https://www.utdanningsnytt.no/laererloftet/ssb-tallene-om-laererbehovet-ma-tolkes-med-forsiktighet/186902>

Ruud, M. (2019, 18. august). *Lover å fjerne «avskiltingen av erfarne lærere*. Utdanningsnytt. <https://www.utdanningsnytt.no/arbeiderpartiet-jonas-gahr-store-skolemat/lover-a-fjerne-avskiltingen-av-erfarne-laerere/209067>

Røsvoll, G. (2021, 5. mai). *Feil fra Melby og Asheim om lærermangel*. Trønderdebatt. <https://www.tronderdebatt.no/feil-fra-melby-og-asheim-om-larermangel/o/5-122-22349>

Skjong, H. (2018, 8. mai). *Sp fikk nei til stortingsmelding om lærermangel*. Utdanningsnytt. <https://www.utdanningsnytt.no/laerernorm-i-skolen/sp-fikk-nei-til-stortingsmelding-om-laerermangel/159260>

Skolelederen. (2021, 19. mars). *Det kan bli overskudd av lærere frem mot 2040*. <http://redir.opoint.com/?key=zM1HCGgAgEMZkceeVbhc>

Svarstad, J. (2021, 15. mars). *SSB spår ikke lærermangel likevel. Men det er ikke fordi det utdannes flere lærere*. Forskerforum.no. <https://www.forskerforum.no/ssb-spar-ikke-laerermangel-likevel-men-det-er-ikke-fordi-det-utdannes-flere-laerere/>

Svendsen, P. (2021, 15. mars). *SSB: Om 20 år kan vi få et stort overskudd av lærere*. Utdanningsnytt. <https://www.utdanningsnytt.no/laerermangel-laererutdanning/ssb-om-20-ar-kan-vi-fa-et-stort-overskudd-av-laerere/277422>

Tønnessen, E. (2018, 1. november). *SSB: Lærermangelen øker*. Khrono. <https://www.khrono.no/sanner-laererrekruttering-laereropptak/ssb-laerermangelen-oket/244460>

Tønnessen, E. (2021, 15. mars). *Spår overskudd av norske lærere i 2040*. Khrono. <https://www.khrono.no/spar-overskudd-av-norske-laerere-i-2040/563148>

Tønnessen, E. (2023, 15. mars). *Spår bedre lærer-dekning i 2040*. Khrono. <https://www.khrono.no/spar-bedre-laererdekning-i-2040/767705>

Walbye, A. O. (2019, 12. januar). *Lærertretthet*. Utdanningsnytt. <https://www.utdanningsnytt.no/laerermangel-laererrole-laerertetthet/laerertretthet/141503>

Masteroppgaver og doktoravhandlinger

Bjune, T. (2020). *«Som å være på en annen planet»: En kvalitativ studie av hvordan nyutdannede lærere erfarer at de basale behovene for autonomi, kompetanse og tilhørighet blir vektlagt i møte med skolen som ny arbeidsplass* [Masteroppgave, UiT Norges arktiske universitet]. UiT Munin Vitenarkiv. <https://munin.uit.no/handle/10037/18869>

Eie, Ø. (2017). *Innemiljøfaktors påvirkning på sykefraværet og skolens operasjonelle kostnader* [Masteroppgave, Universitetet i Stavanger]. UiS Brage Vitenarkiv. <http://hdl.handle.net/11250/2456100>

Føinum, M. (2023). *Veiledning med nyutdannede lærere: En studie av kvalifiserte veileders arbeid med innhold, læring og støtte i veiledningssamtaler* [Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo]. DUO Vitenarkiv. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/105600>

Henriksen, K. (2018). *Å være lærer i ungdomsskolen. Fortellinger om motivasjon og utfordringer* [Masteroppgave, Universitetet i Bergen]. BORA Vitenarkiv. <https://hdl.handle.net/1956/18699>

Hollup, K. (2014). *Hvorfor slutter nyutdannede lærere?* [Masteroppgave, Universitetet i Oslo]. DUO Vitenarkiv. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/42093>

Huse, I.-M. og Nilsen, E. O. (2017). *Matematikk som suksessfaktor i grunnskole-lærerutdanningene: En analyse av sammenhengen mellom inntakskarakterer og prestasjoner i grunnskolelærerutdanningene* [Masteroppgave, Norges Handelshøyskole]. NHH Brage Vitenarkiv. <http://hdl.handle.net/11250/2486514>

Klann, M. (2015). *Ivaretagelse av nyutdannede lærere: Hva motiverer nyutdannede lærere til å bli i skolen og implikasjoner for ledelse* [Masteroppgave, Universitetet i Oslo]. DUO Vitenarkiv. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/48955>

Klevstad, J. G. R. (2023). *Kvalitet og kompetanseutvikling i barnehagen* [Masteroppgave, Universitetet i Sørøst-Norge]. USN Vitenarkiv. <https://hdl.handle.net/11250/3082407>

Lassesen, L. S. (2023). *Jakten på lektorene i geografi* [Masteroppgave, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet]. NTNU Open Vitenarkiv. <https://hdl.handle.net/11250/3078044>

Lejonberg, E. (2016). *Hva kan bidra til god veiledning? En problematisering basert på veilederes og veisøkeres perspektiver på veiledning av begynnende lærere* [Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo]. DUO Vitenarkiv. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/53169>

Olsen, M. T. (2019). *Tilpasset opplæring: Et perspektiv fra lærere uten godkjent lærerutdanning* [Masteroppgave, Nord universitet]. Nord Open Vitenarkiv. <http://hdl.handle.net/11250/2616487>

Pandit, A. (2017). *Socio economic metabolism of Norwegian Kindergartens* [Masteroppgave, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet]. NTNU Open Vitenarkiv. <http://hdl.handle.net/11250/2459265>

Pedersen, C. R. (2022). «Det må da være slitsomt å være lærer på Østkanten?» – en oppgave om læreres valg av arbeidssted sett i lys av de økende sosiale forskjellene i Oslo [Masteroppgave, Oslomet – storbyuniversitetet]. ODA Vitenarkiv. <https://hdl.handle.net/11250/3063031>

Ragnarsdóttir, B. K. (2019). *Það þarf svo sterk bein til að vera kennari: velfarnaður grunnskólakennara* [Masteroppgave, University of Iceland]. Skemman Vitenarkiv. <https://skemman.is/handle/1946/34249>

Smeplass, E. (2018). *Konstruksjonen av den problematiske lærerutdanningen: Lærerutdanningen i et institusjonelt og politisk landskap* [Doktorgradsavhandling, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet]. NTNU Open Vitenarkiv. <http://hdl.handle.net/11250/2571199>

Åsnes, B. N. (2020). *Lærarar som sluttar i yrket* [Masteroppgave, Høgskulen på Vestlandet]. HVL Open Vitenarkiv. <https://hdl.handle.net/11250/2670666>

Høringssvar og utredninger

KS. (2021). *Høringssvar til Dok.8:85 S (2020-2021) Et krafttak mot lærermangel i skolen. Høringsinnspill fra KS*. Stortinget.no. <https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/Horing/horingsinnspill/?dnid=15060&h=10004235>

Profesjonsetisk nettverk. (2023, 24. april). Lærermangel: Finnes det kraftfulle mottiltak? *Profesjon, etikk & bærekraft* (Profesjonsetisk nettverks blog). <https://profesjon.no/laerermangel-finnes-det-kraftfulle-mottiltak/>

Universitets- og høyskolerådet, Varhaugutvalget. (2019). *Utredning etter Kunnskapsdepartementets oppdragsbrev 06-18 til Utdanningsdirektoratet: Videreutdanning som kvalifiserer andre lærere til å undervise i grunnskolens trinn 1-4*. <https://www.uhr.no/f/p1/if20cf10c-c012-48f2-8257-415726c21bf9/rapport-fra-varhaugutvalget-010519.pdf>

Utdanningsforbundet. (2023, 19. april). *Høring: Utsyn over kompetansebehovet i Norge. Utdanningsforbundets innspill til Utsynsmeldingen*. <https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/Horing/horingsinnspill/?dnid=31980&h=10004819>

Impact for forskningsprosjektet:

Gunnes, Kirkebøen, Lindenskov, and Rønning (2025), Small- and large-group instruction and a didactic method in mathematics for low-performing adolescents: results from a randomized field experiment, *Scandinavian Journal of Economics*, doi.org/10.1111/sjoe.12581.

Denne artikkelen finnes også som:

DP: <https://www.ssb.no/en/forskning/discussion-papers/attachment/455917?ts=17a1f2bebd0>

Rapport: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/attachment/411961?ts=1702f2cb118>

Referanser til DP-en

Bonesrønning, H., Finseraas, H., Hardoy, I., Iversen, J. M. V., Nyhus, O. H., Opheim, V., Salvanes, K. V., Sandsør, A. M. J., & Schøne, P. (2022). Small-group instruction to improve student performance in mathematics in early grades: Results from a randomized field experiment. *Journal of Public Economics*, 216, 104765. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2022.104765>

Bonesrønning, H., Finseraas, H., Hardoy, I., Iversen, J. M. V., Nyhus, O. H., Opheim, V., Salvanes, K. V., Sandsør, A. M. J., & Schøne, P. (2022). Small-group instruction to improve student performance in mathematics in early grades: Results from a randomized field experiment. *Cesifo Area Conference 2022. Economics of Education, Munich, 2–3 september 2022*. https://www.cesifo.org/sites/default/files/events/2022/ee22_Sandsor.pdf

Borgen, N.T., Kirkebøen, L. J., Kotsadam, A. & Raaum, R. (2019). Do funds for more teachers improve student outcomes? (Discussion Papers no. 982). *Statistics Norway*. <https://hdl.handle.net/11250/2998121>

Borgen, N.T., Kirkebøen, L. J., Kotsadam, A. & Raaum, R. (2022). Do Funds for More Teachers Improve Student Outcomes? (Cesifo Working Papers 9756). <https://www.cesifo.org/en/publications/2022/working-paper/do-funds-more-teachers-improve-student-outcomes>

Brattenborg, C. N., Nohr, M.-E. & Wiig, T. E. (2023). Norsma23. Presentasjon på NCUMs (Nationalt Center for Udvikling af Matematikundervisning) årskonferanse 2023. https://matematikdidaktik.dk/fileadmin/Matematikdidaktik/Billeder/NCUM/Arrangementer/NORSMA/Gruppe_8_Brattenborg_Nohr_og_Wiig.pdf

Finseraas, H., Nyhus, O. H., Salvanes, K. V., Sandsør, A., & Jorde, M. (2024). Sustained Effects of Small-Group Instruction in Mathematics (CESifo Working Paper, No. 11021). Center for Economic Studies and ifo Institute (CESifo), Munich.

https://www.econstor.eu/bitstream/10419/296110/1/cesifo1_wp11021.pdf

Grythe, N. B. (2022). Mestringsgrupper i matematikk - En kvalitativ studie om bruk av mestringsgrupper i matematikk. (Master thesis). Oslomet – storbyuniversitetet.

<https://hdl.handle.net/11250/3062638>

Hargrove, P. (2023). The use of teaching methods and strategies and how they affect the student and teacher classroom dynamics. (Integrated Studies. 544.). Murray State University.

<https://digitalcommons.murraystate.edu/bis437/544>

Kraft, M. A., Edwards, D. S., & Cannata, M. (2024). The Scaling Dynamics and Causal Effects of a District-Operated Tutoring Program. (EdWorkingPaper No. 24-1030). Annenberg Institute at Brown University. <https://edworkingpapers.com/sites/default/files/ai24-1030.pdf>

Kraft, M. A., Schueler, B. E. & Falken, G. (2024). What Impacts Should We Expect from Tutoring at Scale? Exploring Meta-Analytic Generalizability. (EdWorkingPaper: 24-1031). Annenberg Institute at Brown University. <https://doi.org/10.26300/zygj-m525>

Kunnskapsdepartementet. (2024, 15. februar). Et jevnere utdanningsløp: Barnehage og skole/SFO som innsats mot ulikhet blant barn. Regjeringen.no.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/52d541c8fff94f3b84740a0e260c4597/no/pdfs/et-jevnere-utdanningslop.pdf>

Patrinos, H.A. (2022). Learning loss and learning recovery. Decision: Official Journal of the Indian Institute of Management Calcutta, 49(2), 183–188. <https://doi.org/10.1007/s40622-022-00317-w>

Stephenson, W. (2023). Combating Learning Loss: Impact of Accelerated Learning on STAAR Algebra I Scores in a Rural High School in Southeast Texas. (A Dissertation Presented to The Faculty of the College of Graduate Studies Lamar University. In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Education in Educational Leadership. Lamar University – Beaumont.

<https://www.proquest.com/openview/666880809717080aba715ce5dbee8366/1?cbl=18750&diss=y&pq-origsite=gscholar>

Strohkirchen, F. S. (2021). Er nivådeling fremtidens differensieringsmodell?: En kvalitativ studie av læreres erfaringer med og betraktninger om nivådeling i matematikkfaget. (Masteroppgave, Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier). OsloMet. <https://hdl.handle.net/11250/2978021>

Vivar, C. D. R. P., Torres, M. E. A., Alvarez, A. V., & Aguilar, W. O. (2024). Estrategia didáctica para el proceso de enseñanza-aprendizaje de las combinaciones multiplicativas en cuarto año de EGB. Sinergia Académica, 7(Especial 3), 48-75. <https://doi.org/10.51736/3my2ea66>

Referanser til rapporten

Drange, N., Gjefsen, H., Kindt, M. T. & Rogstad, J. (2020). Suksess og besvær: Evaluering av fraværsgrensen i videregående skole 2016-2019. Sluttrapport. (Fafo-rapport 2020:09). Fafo.

<https://kudos.dfo.no/documents/3657/files/3533.pdf>

Meld. St. 21 (2020–2021). Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden.

Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-21-20202021/id2840771/?ch=12>

Omdal, O.O. (2024, 11. oktober). Gir nivåvalg i skolen gode resultater? Civita.

<https://civita.no/notat/gir-nivavalg-i-skolen-gode-resultater/>

Rogstad, J., Bjørnset, M., Drange, N., Gjefsen, H., & Kindt, M. T. (2021). *Fraværsgrensen i videregående skole: Perspektiver, konsekvenser og erfaringer*. Cappelen Damm Akademisk.

<https://cdforskning.no/cdf/catalog/book/136>